

A GILLETTE-KLINIKA

(azok szemével, akik átmentek rajta)

„A klinika a betegeket gyógyítja. A gondoskodó közösség az embereket tartja meg.”

I. A klinika

Emlékszem, anyám mesélte, hogy a hatvanas években, amikor éppen világra készült hozni engem, kevés klinika volt, a kórház pedig a betegeknek való volt; így a lehető legjobb helyet választotta erre: a saját otthonát, a saját ágyát.

Amint megszülettem, ott volt egy asszony, akit bábának hívtak, és azt mondta anyámnak, hogy jól sikerültem – és hogy ha anyámnak nem kellek, ő hazavisz magához.

Anyám egy pillantással lesújtott rá. De a bába talán nem tudta, hogy soha nem fogok egyetlen nőhöz tartozni, hanem mindazokhoz a nőkhöz, akikkel találkozom; és húsz évvel később elmentem a házához. Szavatartó ember vagyok. Nem okozhattam neki csalódást.

Ez a kezdet nem irodalmi irónia, és nem is tréfa. Csak egyet jelent: a klinika mint hely új. Nem az egyiptomiaktól szállt ránk, sem az asszíroktól vagy a babilóniaiaktól. Csupán egy olyan egészségügyi rendszer terméke, amely kereskedelmet csinált a betegségből, és márkát a gyógyszereiből.

Soha nem akarta a kórházakat felváltani, amelyek intézmények maradnak; mégis mindig azt hitette el a beteggel, hogy ha fizet, többet kaphat – a legjobbat.

Vannak helyek, amelyek egy funkciót töltenek be. Mások lehetőséggé válnak.

Azon a napon avatták fel a klinikát a városomban: az első volt a maga nemében, amely teljes kínálatot tudott nyújtani, az egész orvoslást lefedve, legalábbis az

alapszintűt – úgymond a hétköznapi emberek orvoslását.

Három főorvost neveztek ki, akiknek fel kellett építeniük az orvosi szervezetet. Miután elvégezték az interjút az orvosok felvételéhez, bezárkóztak egy szobába, hogy megvitassák, hogyan válogassanak.

Amit most elmondok, nem igazságként adom tovább, hanem noirként – néhány orvos barátom mesélte, akik épp akkor mentek nyugdíjba az olasz egészségügyből, és el szokták mesélni nekünk, kereskedőknek, hogy megneveztessenek, és hogy tudjuk: nekik is megvannak a maguk történetei.

Olyan mese ez, amelyet én személy szerint udvari pletykának tartok, azon keserű tréfák egyikének, amelyekkel maguk az orvosok beszéltek más orvosokról – egy különös és sajátos fajtáról, amelyre ma már a macskám gondozását sem bízám.

Nem ítéletként jegyzem le, hanem portréként arról, mennyi bizalmatlanságot halmoztak fel már a hétköznapi emberek egy olyan orvoslással szemben, amelyet már nem éreztek a magukénak.

Így mesélték. A három közül a legidősebb – egy férfi, aki a régi rendszerben is dolgozott – azt mondta, elmagyarázza, hogyan kell kiválasztani az új orvosokat, annak alapján, amit a hármas szám elvének nevezett.

Ha olyan orvost találsz, aki nagyon sokat ért, küldd háziornosnak: ott a tapasztalattal a legtöbb kérdésre magától is megtalálja a választ.

Ha a közepeseket találod, akik ügyesek, de nem ragyogók, tedd őket a mütőkbe: így, amikor felnyitnak, meglátják, mit találnak, és megtanulják helyrehozni.

Azoknak pedig, akik keveset értenek, vagy akiket a pártok és az elhelyezési listák ajánlanak, add azokat a feladatokat, ahol – így szólt a kegyetlen tréfa – szinte minden munkát a természet végez el helyettük.

Ez volt persze az udvari változat. És mint minden udvari mese, kevesebbet mond az orvosokról, mint azokról, akik mesélték: arról, milyen kevés bizalmuk maradt.

Így született meg a klinika. Valódi tapasztalatát a betegek alkották; és csak az élők beszéltek róla – akiknek szerencsájuk volt, nem azok, akiket balszerencse ért. És amikor minden rosszra fordult, az északi klinika – bármelyik nemzeté – jelentette a jobbik részt: mert az Észak mindig is a gazdagságot és az ipart idézte, és ott, ha fizetsz a gyógyításért, az a benyomásod, hogy jobb.

Aztán bezárták a bűnügyi elmeorvosintézeteket, és megszülettek a pszichiátriai klinikák – később a neurológiai betegségek felé átalakítva. Már nemcsak a hivatalosan bolondnak nyilvánítottakat kezelték, hanem más betegségeket is.

II. Epilógus

A klinika egy épület. A gondoskodás közössége ennél több.

III. A szerző oldala

Ezt a művet senki sem rendelte meg.

Nem adták el.

Nem kereskedelmi céllal készült.

Azért íródott, hogy tanúságot tegyen a rehabilitáció, az emberi méltóság és az emberek közötti kapcsolat értékéről.

Az egyetlen kért díj egy jelképes dollár – nem a mű ellenértékeként, hanem a gondoskodás, a remény és a felelősség kultúrája iránti közös elkötelezettség tanúságaként.

Ferdinando